

NOTAT

Til: Landsstyret

Fra: Hilde Tretterud, sekretariatsleder og Arbeidsutvalget

Dato: 31.05.2021

Søknad om midler fra Senter for undersøkende journalistikk

Senter for undersøkende journalistikk (SUJO) søker NJ om 250.000 kroner årlig i fire år, fra 2022 og ut 2025, for å utvikle den undersøkende journalistikken, spesielt i lokale og mindre redaksjoner. Etter grundig vurdering innstiller Arbeidsutvalget på at søknaden delvis innvilges.

SUJO sitt mål er "å styrke den undersøkende journalistikken i Norge". Senteret, som er opprettet av Universitetet i Bergen, bidrar som hjelpere i konkrete undersøkende journalistiske prosjekter, og holder ikke tradisjonelle kurs.

Senteret er de fire første årene finansiert av Fritt Ord og Sparebanken Vest, men har fra 2022 behov for ny finansiering. Universitetet selv vil bidra. Kulturdepartementet/Medietilsynet er også søkt om støtte. Det samme er flere medieaktører.

SUJO søker NJ om til sammen 1 million kroner, fordelt over fire år med 250 000 kroner pr år. Ideen er å gi fem prosjekter 50 000 kroner hver i året. SUJO foreslår at det er journalister som er søkere av midlene, ikke redaksjonene, for å sikre eierskap til prosjektene.

Se søknaden for ytterligere informasjon. Selve søknaden er et B-dokument med henvisning til at den inneholder informasjon av forretningsmessig karakter.

Det har ikke vært tid til å gå i dialog med SUJO om søknaden før AU-notatet ble skrevet, eler søknaden behandlet av AU.

Dersom NJ skal gi midler til Senter for undersøkende journalistikk, må pengene hentes fra vederlagsfondet. Søknaden er annerledes enn tidligere tildelinger og det må derfor vurderes om den er innenfor det NJ kan velge å bruke vederlagsmidlene til.

Vederlagsmidler som ikke betales ut individuelt, skal brukes til beste for opphaverne kollektivt og flere av de midlene NJ bevilger går til å utvikle og fremme journalistikken som fag.

NJ har ikke tradisjon for å gi midler til gjennomføring av redaksjonelle prosjekter. Det er heller ikke listet som et av de formål vi skal bruke vederlagsmidler på i landsmøtets vedtak. Det er imidlertid en åpning for at landsstyret kan velge formål utenfor den listen som er vedtatt.

Formålet til senteret er ikke kontroversielt, og NJ bidrar årlig med penger til SKUP-konferansen, som har liknende formål. Til forskjell fra SKUP, som er et bredt kompetansehevende tilbud direkte til opphaverne, er SUJO sin virksomhet rettet mot redaksjonene.

Det er litt uklart hvordan midlene er tenkt brukt fra SUJO sin side. Det omtales som "finansiering av SUJOs arbeid". Samtidig er pengene tenkt øremerket fem prosjekter årlig,

NJ gir ut reisestipend og konferansestipend til deltakelse på konferanser. Ett stipend som til en viss grad kan sies å gå til produksjon av journalistikk er Karina Jensen-stipendet som NJ tok over fra minnefondet for et par år siden. Det er vårt største stipend, på 40 000 kroner. Målet med disse stipendene har vært å bedre vilkårene for for fotojournalistikk og pressefotografiet i Norge. Tildelingen har tatt hensyn til hvor søkerne har vært i livet, det fotofaglige håndverket i bildene og kvaliteten på det prosjektet søkerne ønsket å gjennomføre. Dette stipendet er altså i større grad et stipend til en utøver, ikke et journalistisk prosjekt.

Holdningen i NJ har vært at NJ og vederlagsmidlene ikke skal finansiere journalistikk. Midlene er opphaverne sine, og skal komme dem i fellesskap til gode også om de brukes til kollektive formål. Derfor er det en forutsetning for at NJ skal gå inn med støtte til SUJO at dette går til kompetanseheving for enkeltjournalister og/eller de redaksjoner de er tilknyttet. Og at den delekulturen vi kjenner fra Skup viderføres her.

SUJO skal øke kompetansen innen undersøkende journalistikk. NJ bruker vederlagsmidler på kompetansehevende tiltak, f.eks. ved årlige store bidrag til Institutt for journalistikk. Der IJ gir kortere kurs til flere opphavere, vil SUJO gi direkte støtte og kompetanseheve enkelte journalister og deres redaksjoner gjennom et graveprosjekt. Det er NJs holdning at kompetansehevende tiltak i hovedsak er arbeidsgivernes ansvar, men både gjennom vederlagsmidler til IJ og STUP-ordningene har NJ tatt delansvar også for opphavernes kompetanse.

Søknaden fra SUJO er for fire år. Andre eksterne mottakere av midler fra NJ vurderes årlig. Dersom søknaden innvilges, er den av de større tildelingene NJ yter.

Sekretariatet viser til at dersom landsstyret velger å innvilge søknaden fra SUJO endrer vi praksis fra de fleste andre tildelinger som er årlige. Det eneste som kan sammenlignes er finansiering av IJ og Norsk Presseforbund som vi er medeier av. Et annet eksempel er den langsiktige deltakelsen i fellesdelen av Pressens hus - også den finansiert med vederlagsmidler.

Søknaden slik den framstår nå, er uklar i forhold til de kriteriene NJ må følge ved bruk av vederlagsmidler. Det er derfor noen forutsetninger som må på plass for at NJ kan si ja til støtte til SUJO. Det må blant annet lages tydelige retningslinjer og kriterier for hvordan og hven som kan disponere pengene.

Arbeidsutvalget har et ønske om at NJ bidrar til å finansiere videre drift av et kompetansemiljø som har markert seg sterkt med faglig hjelp til særlig mindre redaksjoner. Arbeidsutvalget støtter imidlertid sekretariatets anbefaling om at en fire-årig periode er for lang. Først og fremst fordi det knytter seg utsikkerhet til om reglene for bruk av vederlagsmidler kan bli endret.

NJs støtte avhenger helt av at vi kan bruke vederlagsmidler til formålet.

Det foreslås derfor at NJ går inn med 250.000 kroner årlig for årene 2022 og 2023, men at det gis opsjon på ytterligere to år dersom reglene tillater fortsatt bruk av vederlagsmidler til formålet.

Støtten overføres direkte til SUJO, som igjen lyser ut fem årlige kompetansepakker som enkeltjournalister og eller redaksjoner kan søke på. NJ har ikke ansvar for søkeprosessen. Men dem som får bistand skal opplyse om at prosjektet er finansiert med hjelp av støtte fra NJ. Det skal utarbeides en årlig rapport fra SUJO om hvordan pengene er brukt.

SUJO har av hensyn til andre parter bedt om at selve søknaden unntas offentlighet. Arbeidsutvalget innstiller på at selve saken er åpen, men at nevnte søknad unntas etter reglene for Møte- og dokumentåpenhet i NJ, punkt 4, kulepunkt 2: «Diskusjoner om forholdet til forretningsforbindelser, motparter, og evt. andre utenforstående».

Forslag til vedtak:

- **NJ bevilger årlig 250.000 kroner i støtte til Senter for undersøkende journalistikk (SUJO) i 2022 og 2023. Støtten finansieres av vederlagsmidler.**

- **Midlene skal brukes til kompetansehevende tiltak som kommer opphavere i bransjen til gode.**
- **Det gis en opsjon på ytterligere støtte for 2024 og 2025 forutsatt at det lar seg gjøre å finansiere støtten over vederlagsbudsjettet. Dette vil være avklart senest i september 2023.**
- **Sekretariatsleder og politisk ledelse får fullmakt til å avklare vilkårene i avtalen med SUJO.**